

Ο λαός αρχίζει την αντίσταση, Δ. Γατόπουλος

Δημήτριος Γατόπουλος
Ο λαός αρχίζει την Αντίσταση

(από το βιβλίο των: Γκώνιας Ν. – Ραπτοπούλου Σ.,
Το έπος του 1940, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 1995)

Ο Μανόλης Γλέζος διηγείται πώς αυτός και ο σύντροφός του Απόστολος Σάντας πραγματοποίησαν το ανδραγάθημά τους

...Έτσι, στις 30 του Μάη του 1941, γυρίζαμε άσκοπα στους στυγνούς δρόμους της Αθήνας.

-Λάκη, το βλέπεις κείνο εκεί;

Το φασιστικό σύμβολο, πελώριος συμπυκνωμένος βραχνάς, πλάκωνε τον ουρανό της Αθήνας. Δε χρειαζόνταν περισσότερα λόγια. Ο ένας κατάλαβε τον άλλον. Σε μας έλαχε ο κλήρος —απλοί, ανώνυμοι ερμηνευτές της φλόγας ενός ολόκληρου λαού, της θέλησής του, θα προβαίναμε στην υποστολή της Γερμανικής σημαίας.

Δώσαμε τα χέρια και χωρίσαμε. Το βράδυ, ραντεβού στις 8 στην πλατεία Κουμουندούρου (Ελευθερίας). Όταν ανταμώσαμε, τα χέρια μας σφίχτηκαν νευριασμένα. Δεν ήταν από φόβο. Ήταν συγκίνηση για το μεγάλο σκοπό, για την επιτυχία!

Είχε σκοτεινιάσει. Το φεγγάρι είχε βγει. Ήταν μια όμορφη αττική βραδιά. Αμίλητοι προχωρήσαμε μέσα απ' την Πλάκα. Απ' το πρωί είχαμε κανονίσει τις τεχνικές λεπτομέρειες κι είχαμε μαζί μας ένα κλεφτοφάναρο. Κάναμε μια βόλτα γύρω απ' την Ακρόπολη. Η γερμανική φρουρά φαινόταν. Τάχα στον κοντό να υπήρχε σκοπός; Ήταν δεν ήταν, εμείς θ' ανεβαίναμε. Σε μια στιγμή, που δε φαινόταν κανένας γύρω, πηδήξαμε το συρματοπλεγμα πούναι γύρω στο δασάκι των πεύκων της βόρειας πλευράς και, σιγά σιγά, ο ένας πίσω απ' τον άλλον, προχωρήσαμε σκαρφαλώνοντας στ' απόκρημνα βράχια.

φτάσαμε σε μια πορτίτσα ξύλινη, πούφραζε το άνοιγμα που υπάρχει εκεί που αρχίζουν τα τείχη. Στην είσοδο, που κατά τους αρχαιότερους Αθηναίους μπαινόβγαινε το ιερό φίδι του Παρθενώνα.

Ευτυχώς, το λουκέτο δεν ήταν κλειστό. Σπρώξαμε και μπήκαμε. Είχαμε φτάσει. Με κομμένες τις αναπνοές ρίξαμε ένα βλέμμα γύρω μας: δεξιά τα Προπύλαια, απέναντι ο Παρθενώνας, αριστερά το Ερεχθείο, ψηλά, μεγαλόπρεπα, φωτίζονταν υποβλητικά απ' το φεγγάρι. Τα σπασμένα μάρμαρα σκόρπια παντού, κάτω απ' το διόχρωμο εκείνο φως, παρουσιάζουν περίεργα σχήματα.

Προς το παρόν, κανένας Γερμανός δε φαινόταν. Σκυφτοί καθώς είμαστε, κρυβόμενοι πίσω απ' τα μάρμαρα, προχωρούσαμε. Κάπου κάπου πετούσαμε μακριά κανένα πετραδάκι, ώστε να δημιουργείται θόρυβος έξω από κει που ευρισκόμεθα εμείς, ώστε, αν υπήρχε κανένας σκοπός, να προσέξει προς τα εκεί και ν' αποφύγουμε εμείς τον κίνδυνο.

Ως την ώρα δεν είδαμε ούτε ίχνος σκοπού. Εδώ, όμως ήταν τα σκούρα: μήπως σ' εκείνο το κυκλικό νυχάκι υπήρχε κανένας; Για πολλή ώρα, πίσω απ' τη σκιά του βόρειου τείχους, σταματήσαμε. Έπειτα όμως, θαρραλέα προχωρήσαμε προς τη βάση του κοντού. Δεν υπήρχε κανένας. Από πάνω μας κυμάτιζε το φασιστικό σύμβολο.

Λύσαμε το συρματόσχοινο κι αρχίσαμε να τραβάμε για να την κατεβάσουμε. Μα τα σύρματα δεν άκουγαν. Είχαν μπλεχτεί. Η σημαία δεν κατέβαινε. Τι έπρεπε να γίνει;

-Να κατέβει η σημαία! απαντούσε η φωνή της συνείδησης, η φωνή του σκλαβωμένου λαού!

...Το μυαλό δούλευε γρήγορα. Άρπαξα το σιδερένιο κοντό κι άρχισα ν' ανεβαίνω, έπιασα τη σημαία κι άρχισα να την τραβάω. Τίποτα όμως. Δεν έπεφτε! Κουράστηκα και κατέβηκα. Δεύτερη απόπειρα έφερε τα ίδια αποτελέσματα.

-Τώρα, Λάκη, η σειρά σου! είπα στο σύντροφό μου.

Όμως ούτε κείνος μπόρεσε. Για τρίτη φορά, τότε, αναριχιέμαι με λύσσα—με δόντια και με χέρια κρεμάστηκα από τη σημαία. Και τώρα, όμως, τίποτα. Η σημαία, όμως, έπρεπε να κατεβεί.

Και κατέβηκε! Και να πώς: το σιδερένιο κοντάρι υποβασταζόταν από τρία συρματόσχοινα. Τα λύσαμε από κει που ήταν δεμένα και δίνοντας παλμικές κινήσεις στο κοντάρι τα ξεμπλέξαμε και η σημαία έπεσε επάνω μας και μας κουκούλωσε. Ξεκουκουλωθήκαμε και βάζοντάς την κάτω, αγκαλιαστήκαμε και χορεύαμε πατώντας τα φασιστικά σύμβολα.

Εκείνη την ώρα το φεγγάρι χανόταν πίσω απ' το Αιγάλεω. Κόψαμε από ένα κομμάτι ο καθένας, εκεί κοντά στον αγκυλωτό σταυρό. Τα κομμάτια αυτά τα πήραμε μαζί μας, αλλά στον καιρό της τρομοκρατίας οι μανάδες μας τάκαψαν!

Την υπόλοιπη τη μαζέψαμε γρήγορα γρήγορα και τη ρίξαμε στο ξεροπήγαδο που βρίσκεται ανάμεσα στα τείχη και στο Βράχο. Ίσως, τώρα, ύστερα από τόσα χρόνια, νάχει πια λιώσει!

Γυρίζοντας, αργά, στα σπίτια μας, μας έπιασε ο σκοπός έξω από το Κρατικό Ταμείο (Ερμού). Η ώρα ήταν 12.10' και η κυκλοφορία είχε σταματήσει. Του δικαιολογηθήκαμε ότι είμαστε σε γλέντι και μας άφησε. Και πραγματικά σε γλέντι είμαστε, διότι κείνο που ποθούσαμε είχε γίνει. Η απαρχή του σκληρού αγώνα έγινε. Το μάθημα στους Γερμανούς είχε δοθεί!

Δημήτριος Γατόπουλος,
Ο λαός αρχίζει την Αντίσταση,
Ιστορικών Αρχείων Εθνικής Αντιστάσεως,
τεύχος 1ον,

Ασκήσεις

1. Το κείμενο είναι αφηγηματικό. Να διαβάσετε τον ορισμό της αφήγησης, [Έκφραση Έκθεση Α΄ Λυκείου, σελ.210](#) και να προσδιορίσετε:

- τη σειρά των γεγονότων
- τον αφηγητή και τον αποδέκτη της αφήγησης
- τις πληροφορίες του αφηγητή για τον τόπο, τον χρόνο, τα πρόσωπα και τα αίτια του συμβάντος.

2. Να προσδιορίσετε το αφηγηματικό είδος, το ύφος του κειμένου, τον στόχο του, την οπτική γωνία, τον χρόνο των γεγονότων και τον χρόνο της αφήγησης. Ποια ρηματικά πρόσωπα χρησιμοποιεί ο αφηγητής και τι επιτυγχάνει με αυτή την επιλογή;

3. Στο κείμενο συνυπάρχουν καθαρά αφηγηματικά στοιχεία και σχόλια. Να επισημάνετε τα σχόλια του αφηγητή.

4. Να αναφέρετε σημεία του κειμένου όπου ο λόγος γίνεται περιγραφικός.

5. Ποια ταυτότητα προβάλλει ο Μ. Γλέζος στο συγκεκριμένο κείμενο; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές σε συγκεκριμένα σημεία του κειμένου.

6. Ο αφηγητής και ο σύντροφός του είναι φοιτητές και αντιδρούν με τον δικό τους τρόπο στη γερμανική κατοχή.

Εργαστείτε σε ομάδες, για να βρείτε και να παρουσιάσετε στην τάξη χαρακτηριστικά παραδείγματα νεανικών αντιδράσεων απέναντι σε καθεστώτα καταπίεσης και βίας στον σύγχρονο κόσμο. Η παρουσίασή σας να γίνει σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο και να συνοδεύεται από το κατάλληλο οπτικό ή οπτικοακουστικό υλικό με την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

